

ESENȚA ȘI ROLUL STRATEGIEI INVESTIȚIONALE ÎN DEZVOLTAREA DURABILĂ A ÎNTREPRINDERII

Angela ȘESTACOVSCAIA

Universitatea de Stat din Moldova

Gestiunea activității investiționale în cadrul întreprinderii asigură dezvoltarea și implementarea strategiei investiționale, care se tratează la nivel micro- și macroeconomic.

Strategia investițională la nivelul macroeconomic contribuie la soluționarea problemelor sociale și la perfecționarea climatului investițional în economia țării. Strategia investițională la nivel microeconomic reflectă planurile de dezvoltare a activității economice în alocarea capitalurilor pe o perioadă de termen lung. Strategia investițională a companiei este privită în câteva aspecte, legate reciproc: instituțional, economic, legislativ-normativ, informațional și analitic. Necesitatea elaborării strategiei investiționale a companiei este condiționată de faptul că resursele investiționale sunt limitate, dar posibilitățile de investire sunt numeroase și au o atractivitate diversă. Dezvoltarea strategiei investiționale depinde de factori interni și externi. La baza dezvoltării strategiei investiționale se află un sistem de principii. Procesul de dezvoltare a strategiei investiționale parcurge un șir de etape. Strategia investițională poate să aibă mai multe obiective, care se clasifică după diferite criterii și depinde de ciclul de viață al întreprinderii. Există mai multe tipuri de strategii investiționale și alegerea unui anumit tip depinde de careva factori.

Cuvinte-cheie: activitate investițională, strategie investițională, factori interni și externi, tipurile strategiilor investiționale, obiectivele strategiei investiționale.

THE ESSENCE AND THE ROLE OF INVESTMENT STRATEGY IN A LONG TERM DEVELOPMENT OF ENTERPRISE

The management of the investment activity within the enterprise provides the development and implementation of the investment strategy, which is seen at the macro- and micro-economic level. The macroeconomic investment strategy contributes to solving the social problems and improving the investment climate in the country's economy. The micro-economic investment strategy reflects the development plans of the economic entity in the allocation of the capitals over a long term. The investment strategy of the company is seen in several interrelated aspects: institutional, economic, legislative- normative, informational, and analytical. The necessity of forming the company's investment strategy is conditioned by the fact that the investment resources are limited, but the potential investment targets are numerous and have a different attractiveness. The development of the investment strategy depends on internal and external factors. At the basis of the development of the investment strategy is a system of principles. The development process of the investment strategy crosses through a row of steps. The investment strategy can have many purposes, which are classified according to different criteria and depending on the life cycle of the company. There are many types of investment strategy and the selection will depend on several factors.

Keywords: investment activity, investment strategy, the internal and external factory, the types of investment strategy, the purposes of investment strategy.

Activitatea investițională a întreprinderii reprezintă un proces de lungă durată, de aceea trebuie să se desfășoare cu o anumită perspectivă. La etapa actuală, întreprinderile tot mai mult conștientizează că o dezvoltare social-economică stabilă și echilibrată are la bază o investire permanentă. Gestiunea activității investiționale durabile trebuie să fie întemeiată pe o metodologie științifică de previziune a direcțiilor și formelor acesteia, precum și pe ajustarea la scopurile generale ale întreprinderii, la schimbările condițiilor mediului investițional exterior. Drept instrument eficient de gestiune a activității investiționale pe o perioadă de termen lung este strategia investițională.

În viziune largă, strategia este calea urmată pentru realizarea obiectivelor propuse [1].

Referitor la strategia investițională, în literatura de specialitate s-au format diferite viziuni științifice.

Sușinim ideea unor autori (E.Iu. Hrustaliiov, A.S. Slaveanov) că strategia investițională trebuie să fie privită la nivelul macro- și microeconomic.

Strategia investițională la nivel macroeconomic va fi direcționată în primul rând spre sprijinirea proiectelor cu eficacitate socială maximală, ce se va manifesta în rezultate pozitive pentru întreaga societate. Eficacitatea socială se caracterizează prin creșterea ocupației populației în țară și prin mărirea veniturilor celor ocupați. Aceste efecte pozitive vor spori capacitatea de cumpărare a populației, deoarece măresc (în mod direct și indirect) veniturile consumatorilor [2].

Strategia investițională trebuie să prevadă măsuri referitoare la ameliorarea climatului investițional regional (în țară) și la dezvoltarea activităților economice prioritare, producătoare de valoare suplimentară înaltă. O atenție deosebită trebuie să se acorde dezvoltării complexului agroindustrial, ceea ce este foarte actual pentru Republica Moldova.

Strategia investițională națională este o prioritate determinantă în dezvoltarea durabilă a țării [2].

La etapa actuală, strategia investițională la nivel macroeconomic se formează sub o mare influență a statului. Statul, în opinia economistului O. Belousova, este un catalizator principal al elaborării și dezvoltării strategiei investiționale [3].

Elaborarea strategiei investiționale pornește de la determinarea bazelor conceptuale ale dezvoltării societății și statului, stabilirea rolului acestuia în procesul de reproducție în perioada respectivă. La această etapă se determină prioritățile în sfera investițională și se prevăd metode de realizare, se prognozează factorii și parametrii dezvoltării viitoare a economiei sub aspect investițional.

La etapa adoptării scopurilor și obiectivelor strategice se formează baza investițională, care reprezintă un complex de măsuri ce asigură sprijinirea din partea statului a dezvoltării activității investiționale, crearea climatului investițional atractiv, minimizarea riscului de alocări în ramurile prioritare ale economiei naționale pentru investitorii autohtoni și străini, ameliorarea calității vieții populației, soluționarea problemelor de apărare și geopolitice ale țării.

Strategia investițională a statului rămâne, în orice condiții, un instrument principal de reglare a procesului de reproducție și de creare a bazei materiale de dezvoltare a economiei naționale.

Instrumentele statului de reglare a strategiei investiționale sunt:

- a) sistemul de garanții ale activității investiționale;
- b) politica de accețiune a statului în acest domeniu;
- c) reglarea legislativă a asigurării riscurilor investitorilor.

Sistemul de garanții ale activității investiționale se bazează pe legislația în vigoare (Codul civil, Codul fiscal, Codul penal, Codul funciar), precum și pe Legea nr.81 din 18.03.2004 „Cu privire la investiții în activitatea de întreprinzător”.

Ultima prevede:

- garanția respectării drepturilor investitorului;
- garanția contra exproprierii investițiilor sau contra unor alte acțiuni similare;
- garanția reparării prejudiciului;
- garanția cu privire la facilitățile fiscale și vamale;

În cazul investitorilor străini:

- garanția utilizării libere și transferării mijloacelor bănești și bunurilor, obținute din investiție străină, după onorarea obligațiilor fiscale;
- garanția dobândirii dreptului de proprietar asupra bunurilor imobile de pe teritoriul Republicii Moldova (cu excepția terenurilor agricole și a celor din Fondul Silvic) pentru a desfășura activitatea de întreprinzător;
- garanția dreptului de subrogație.

Politica de accețiune a statului include un șir de măsuri legate de înregistrarea organizațiilor comerciale, de licențierea activității organizațiilor comerciale, de acreditarea și licențierea filialelor și reprezentanțelor persoanelor juridice străine pe teritoriul Republicii Moldova.

Reglarea legislativă a asigurării riscului investițional este legată cu activitatea investitorilor străini pe teritoriul Republicii Moldova.

Statul reglează activitatea investițională prin intermediul metodelor – directe și indirecte.

Metodele directe se realizează prin instrumente legislative, administrative și economice.

Metodele indirecte se realizează doar prin instrumente economice, care pot fi divizate în trei grupe:

1. Metode de acțiune activă;
2. Metode de acțiune fiscală (instrumentele politicii bugetar-fiscale);
3. Metode monetare (instrumentele politicii monetar-credite).

Strategia investițională la nivel microeconomic reflectă planurile de dezvoltare a entităților economice în baza alocării capitalurilor pe o perioadă de lungă durată.

În literatura de specialitate găsim mai multe definiții ale strategiei investiționale a întreprinderii, fapt ce atestă un mare interes al savanților și specialiștilor în domeniul managementului financiar față de acest element component al gestiunii activității investiționale.

Unii autori (I.A. Blank, E.V. Calinnicova, N.I. Lahmetchina, V.D. Dorofeev, A.A. Mihailova, L.I. Orlova) privesc strategia investițională a întreprinderii ca un plan general alcătuit din două părți componente:

1. Sistem de scopuri pe termen lung ale activității investiționale a entității economice, determinat de obiectivele generale de dezvoltare și de mediul investițional al întreprinderii;
2. Complex de măsuri eficiente pentru realizarea scopurilor.

I.A. Blank menționează că strategia investițională trebuie să fie subordonată realizării scopurilor generale ale întreprinderii în condițiile modificărilor substanțiale ale indicatorilor macroeconomici, reglării din partea statului a proceselor de piață, conjuncturii pieței investiționale și instabilității, legate cu aceasta [4].

În final, strategia investițională trebuie să răspundă la cele trei întrebări (A.A. Mihailova, L.I. Orlova) [8]:

- 1) Ce direcții de activitate economică trebuie dezvoltate?
- 2) Cât va constitui necesitatea în resurse investiționale pe termen lung?
- 3) Care va fi randamentul fezabil din direcțiile selectate de alocare a capitalurilor?

În opinia altor economiști, strategia investițională este privită din mai multe aspecte legate reciproc: instituțional, economic, legislativ-normativ, informațional și analitic.

Aspectul instituțional al strategiei investiționale este constituit din așa elemente ca: tipurile de investiții, portofoliul investițional și riscurile.

Aspectul legislativ-normativ include:

- 1) actele legislative și normative ale statului ce formează baza juridică și mediul fiscal, în cadrul cărora întreprinderea (corporația) formează strategia investițională și realizează procesul investițional;
- 2) politica de contabilitate a întreprinderii (corporației) și actele interne de reglementare, care, în ansamblu, asigură un proces investițional unic în cadrul entității economice, subdiviziunilor corporației.

Aspectul economic reprezintă părțile economice ale strategiei investiționale, și anume: sistemul de indicatori economici pentru evaluarea strategiei investiționale, gestiunea și finanțarea procesului investițional.

Aspectul informațional și cel analitic ale strategiei investiționale reprezintă sistemul de prelucrare a informațiilor și include următoarele componente: subsistemul de selectare și sortare a informației, subsistemul de păstrare a informației, subsistemul de căutare și subsistemul de analiză a informației. Sistemul de prelucrare a informației este baza circuitului informațional operativ în cadrul strategiei investiționale, ce permite: a) a reacționa în mod operativ la modificările bazei juridice și mediului fiscal; b) a prognoza perspectivele economice ale pieței; c) a planifica modificări în cadrul aspectului investițional; d) a corecta părțile principale ale aspectului economic al strategiei investiționale.

Strategia investițională a întreprinderilor este una dintre cele mai importante caracteristici ale întreprinderii. Dar, frecvent, ea se formează întâmplător [10].

Drept premisă de formare a strategiei investiționale este strategia generală de dezvoltare economică a întreprinderii, față de care strategia investițională poartă un caracter subordonat [11].

Necesitatea formării strategiei investiționale a întreprinderii (corporației) este condiționată de faptul că resursele investiționale sunt limitate, dar obiectele potențiale de investire au o atractivitate investițională diversă. De aceea, pentru distribuirea optimă a resurselor investiționale este necesar de a formula strategia investițională [9].

Elaborarea strategiei investiționale în cadrul managementului financiar al entității economice este și o problemă actuală.

Actualitatea elaborării strategiei investiționale este determinată de anumiți factori, care pot fi grupați în felul următor [12]:

1. Factori externi:
 - a) situația economică în țară;
 - b) dezvoltarea progresului tehnico-științific;
 - c) fluctuațiile pe piața financiară;
 - d) politica statului cu privire la activitatea investițională.
2. Factori interni:
 - a) evoluția întreprinderii de la o etapă a ciclului vital al întreprinderii la alta;
 - b) modificarea obiectivelor activității operaționale în legătură cu apariția noilor fezabilități comerciale.

Strategia investițională a întreprinderii se elaborează în baza unui sistem complex de principii [6], care includ următoarele:

1. Principiul de invairmentalism. Potrivit acestui principiu, întreprinderea este un sistem social-economic de tip deschis cu capacitate de a contacta cu mediul investițional extern și de a se autoorganiza.
2. Principiul de corespundere. Prevede conformarea strategiei investiționale celei de dezvoltare economică a întreprinderii, de aceea strategia investițională trebuie să se coordoneze cu scopurile strategice și direcțiile activității operaționale. În această ordine de idei, strategia investițională se consideră drept unul dintre factorii principali de asigurare a dezvoltării eficiente a întreprinderii.
3. Principiul de combinare. Înseamnă realizarea gestiunii operative, curente și de perspectivă a activității investiționale a întreprinderii.
4. Orientarea prioritară spre stilul de întreprinzător al gestiunii strategice. Acest stil se bazează pe căutarea deciziilor investiționale eficiente cu privire la toate direcțiile și formele activității investiționale. Direcțiile, formele și metodele de realizare a activității investiționale permanent se modifică în funcție de factorii mediului investițional extern.
5. Flexibilitatea investițională și alternativă. Înseamnă că strategia investițională trebuie să fie elaborată cu ajustarea la modificările mediului investițional extern. Decizia investițională poate fi luată în urma cercetării variantelor alternative ale direcțiilor, formelor și metodelor activității investiționale, selectării celei optime și, în baza acestei strategii investiționale generale, se formează mecanismul de realizare eficientă.
6. Principiul inovațional. Prevede că activitatea investițională este un mecanism de implementare a inovațiilor tehnologice ce asigură consolidarea poziției competitive a întreprinderii pe piață. Succesul dezvoltării strategice a întreprinderii depinde substanțial de gradul aplicării rezultatelor progresului tehnico-științific în realizarea strategiei investiționale.
7. Minimizarea riscului investițional. Acest principiu reflectă faptul că deciziile cu caracter investițional, adoptate în cadrul întreprinderii, modifică gradul riscului investițional. În funcție de comportamentul investițional față de risc, gradul acceptabil al acestuia se stabilește în mod diferențial în procesul elaborării strategiei investiționale.
8. Principiul de competență. Promovează necesitatea atragerii specialiștilor profesioniști în domeniul gestiunii activității investiționale.

Elaborarea strategiei investiționale este un proces ce parcurge un șir de etape. Numărul etapelor componente diferă în cercetările economice.

Etapele procesului de elaborare a strategiei investiționale a întreprinderii în viziune științifică:

1. Determinarea perioadei generale de formare a strategiei investiționale (I.A. Blank, N.I. Lahmetchina, E.V. Calinnicova, E.V. Șohin, O.Zubova).
 2. Cercetarea factorilor mediului investițional extern și a conjuncturii pieței investiționale (I.A. Blanc).
 3. Aprecierea părților forte și a părților slabe ale întreprinderii ce determină specificul activității investiționale (I.A. Blank, O.Zubova, A.V. Bandurin, B.A. Ciub).
 4. Formarea scopurilor activității investiționale (I.A. Blank, N.I. Lahmetchina, E.V. Calinnicova, E.I. Șohin, O.Zubova).
 5. Analiza alternativelor strategice și selectarea direcțiilor și formelor activității investiționale (I.A. Blank, N.I. Lahmetchina, E.I. Șohin, A.V. Bandurin, B.A. Ciub).
 6. Determinarea direcțiilor strategice de formare a resurselor investiționale (I.A. Blank, N.I. Lahmetchina, E.V. Șohin).
 7. Formarea politicii investiționale în vederea aspectelor principale ale activității investiționale (I.A. Blank, N.I. Lahmetchina, O.Zubova).
 8. Elaborarea sistemului de acțiuni organizaționale și economice cu privire la realizarea strategiei investiționale (I.A. Blank, O.Zubova, A.V. Bandurin, B.A. Ciub, E.V. Calinicova).
 9. Aprecierea eficienței strategiei investiționale elaborate (I.A. Blank, E.I. Șohin, E.V. Calinicova, O.Zubova).
- Cum reiese din structura prezentată *supra* a procesului de elaborare a strategiei investiționale a întreprinderii, cea mai detaliată se găsește în lucrările lui I.A. Blank, N.I. Lahmetchina, E.V. Șohin.

Considerăm că structura procesului de elaborare a strategiei investiționale poate fi perfectată. În viziunea noastră, acest proces poate fi sistematizat în faze și etape.

Drept punct de pornire al acestui proces considerăm apariția ideii cu privire la dezvoltarea activității investiționale într-o anumită direcție sau în mai multe.

Procesul de elaborare a strategiei investiționale după apariția ideii trece prin faza analitică. În această fază se efectuează următoarele acțiuni:

- Analiza retrospectivă a dezvoltării întreprinderii;
- Analiza stării economico-financiare a întreprinderii actuale;
- Determinarea părților forte și a părților slabe ale întreprinderii;
- Examinarea capacității pieței de desfacere – internă și externă;
- Studiarea furnizorilor de resurse;
- Analiza factorilor mediului investițional extern și a conjuncturii pieței de resurse investiționale.

După efectuarea analizelor respective se trece la faza de determinare și de proiectare. Această fază prevede elaborări în următoarele direcții:

- Determinarea direcțiilor de investire;
- Formarea scopurilor activității investiționale;
- Elaborarea politicii investiționale, a programelor și proiectelor în vederea realizării scopurilor activității investiționale;
- Determinarea politicii de finanțare a activității investiționale de perspectivă;
- Examinarea alternativelor strategice și selectarea direcțiilor și formelor activității investiționale;
- Elaborarea complexului de măsuri cu caracter organizațional cu privire la realizarea activităților investiționale.

Realizarea acestei faze rezultă într-o strategie investițională a întreprinderii ce urmează a fi apreciată și aprobată. Este vorba despre faza de apreciere a strategiei investiționale elaborate și despre efectuarea unor corectări în caz de necesitate. În această fază:

- se evaluează eficiența activității investiționale din punctul de vedere al evoluției veniturilor, rezultatele financiare, dezvoltării pieței de desfacere, poziția întreprinderii într-un anumit segment de piață, indicatorii de eficiență economică a producției, rentabilitatea economico-financiară a întreprinderii;
- se examinează riscurile investiționale principale și consecințele financiare posibile;
- se apreciază și rezultatele economice obținute (creșterea imidj-ului întreprinderii, îmbunătățirea condițiilor de muncă a personalului, ameliorarea deservirii clienților etc.);
- se fac corectări în proiecte, programe, în cazul depistării unor insuficiențe.

Se ia decizia cu privire la adoptarea strategiei investiționale elaborate.

Strategia investițională a întreprinderii are anumite scopuri și obiective. În această ordine de idei, menționăm că în literatura de specialitate există abordări mai restrânse și mai largi ale problemei.

În abordarea restrânsă scopurile strategiei investiționale a întreprinderii sunt privite mai mult prin prisma dezvoltării activității operaționale.

La aceste scopuri se referă [10]:

- ✓ menținerea capacității de producție;
- ✓ extinderea producției;
- ✓ intensificarea și modernizarea producției;
- ✓ lansarea produselor noi;
- ✓ atragerea împrumuturilor;

Totodată, O.V. Mihaliiov admite și scopul obținerii veniturilor din investiții financiare [10].

Alți autori prezintă o abordare mai largă a scopurilor activității investiționale a întreprinderii. Astfel, E.I. Șohin consideră că strategia investițională are două scopuri principale [11]:

- 1) maximizarea profitului din activitatea investițională;
- 2) minimizarea riscurilor investiționale.

Pentru atingerea acestor scopuri este necesar de realizat următoarele obiective:

- Cercetarea mediului investițional extern și previziunea conjuncturii pieței investiționale;
- Cercetări tehnice de marketing;
- Căutarea noilor posibilități de investire, mai rentabile;
- Aprecierea atractivității proiectelor investiționale și a instrumentelor financiare cu selectarea celor mai eficiente;
- Elaborarea bugetului;
- Formarea structurii optime de investire.

Autorul I.A. Blanc pune accent pe alte obiective ale strategiei investiționale a întreprinderii:

1. Asigurarea ritmurilor mari de dezvoltare a activității operaționale a întreprinderii prin suportul investițional.
2. Asigurarea rentabilității maxime a investițiilor reale și financiare, în parte, și a activității investiționale a întreprinderii, în ansamblu, la un nivel acceptabil de risc.
3. Minimizarea riscului investițiilor reale și financiare, în parte, și al activității investiționale a întreprinderii, în ansamblu.
4. Lichiditatea optimă a investițiilor și posibilitatea de reinvestire rapidă a capitalurilor în cazul modificării condițiilor interne și externe ale activității investiționale.
5. Formarea resurselor investiționale suficiente în conformitate cu proporțiile prognozate ale activității investiționale.
6. Căutarea căilor de accelerare a programei investiționale în vigoare.
7. Echilibrul financiar al întreprinderii în procesul realizării activității investiționale [14].

E.V. Calinicova consideră că formarea scopurilor strategiei investiționale este o treaptă inițială în procesul activității investiționale și propune următoarele [5]:

- Asigurarea creșterii capitalului;
- Creșterea rentabilității investițiilor și a venitului din activitatea investițională;
- Modificarea proporțiilor în forme de investiții reale și financiare;
- Modificarea direcțiilor ramurale și regionale ale programelor investiționale etc.

Scopurile strategiei investiționale a întreprinderii trebuie să fie determinate în baza unui sistem de principii, care include [4]:

1. Subordonarea scopului principal al managementului investițional în cadrul întreprinderii.
2. Orientarea spre un rezultat înalt al activității investiționale.
3. Realitatea scopurilor.
4. Valorificarea rezultatelor – fiecare scop trebuie să fie exprimat în indicatori valorici concreți.
5. Identitatea tratării. Fiecare scop al strategiei investiționale trebuie să fie perceput identic de toate persoanele implicate în realizare.
6. Întemeierea științifică – la baza formării scopurilor strategiei investiționale trebuie să fie puse legile economice obiective ce determină nivelul activității investiționale a întreprinderii și eficiența activității investiționale a acesteia. Să se utilizeze metodologia evaluării reale a parametrilor procesului investițional; să se determine sistemul de corelare a scopurilor.
7. Susținere – sistemul scopurilor strategiei investiționale trebuie să fie format în așa mod încât realizarea unor scopuri să asigure atingerea altora. Pentru aceasta este nevoie de a clasifica scopurile în funcție de prioritate, divizându-le în cele directe și susținătoare în ierarhia generală.
8. Flexibilitate – înseamnă fezabilitatea corectării sistemului de scopuri ale strategiei investiționale în ansamblu sau a unor parametri cantitativi ai fiecărui scop din cauza modificării factorilor mediului investițional exterior sau a parametrilor potențialului intern.

Flexibilitatea externă a sistemului de scopuri trebuie să asigure minimizarea impactului unor factori asupra eficienței activității investiționale sau realizarea rapidă a noilor fezabilități investiționale. Flexibilitatea internă trebuie să asigure o manevritate rapidă în utilizarea potențialului investițional al întreprinderii (în primul rând a resurselor investiționale proprii).

Scopurile strategiei investiționale sunt foarte diverse. În această ordine de idei, prezintă interes clasificarea scopurilor strategice ale activității investiționale în funcție de diverse criterii, propusă de I.A. Blanc. Acest autor identifică 7 criterii de clasificare și 17 scopuri strategice [4, p.191].

Clasificarea scopurilor strategiilor investiționale	
Criteriul	Scopurile
1. Efectul așteptat	- scopuri economice
	- scopuri neeconomice
2. Direcțiile funcționale ale activității investiționale	- scopuri strategice ale investiției reale
	- scopuri strategice ale investiției financiare
	- scopuri strategice ale formării resurselor investiționale

3. Obiectul gestiunii	- scopuri strategice ale întreprinderii în ansamblu
	- scopuri strategice ale zonelor economice strategice
	- scopuri strategice ale centrelor economice strategice
4. Orientarea rezultatelor activității investiționale	- scopuri strategice interne
	- scopuri strategice externe
5. Semnificația prioritară	- scopul strategic principal
	- scopuri strategice de bază
	- scopuri strategice auxiliare
6. Caracterul influenței asupra rezultatului final așteptat	- scopuri strategice directe
	- scopuri strategice susținătoare
7. Orientarea procesului de reproducție	- scopuri strategice de dezvoltare
	- scopuri strategice de renovare
<i>Sursa:</i> И.А. Бланк. Инвестиционный менеджмент. - Киев: Эльга-Н, Ника-Центр, 2001.	

În altă lucrare I.A. Blanc clasifică scopurile strategiei investiționale în funcție de faza ciclului de viață a întreprinderii [14, p.163].

Faza ciclului de viață a întreprinderii	Scopurile strategiei investiționale
1. „Copilăria”	1. Asigurarea ritmurilor mari de investire reală 2. Asigurarea activității investiționale fără pierderi
2. „Tinerețea”	1. Extinderea investirii reale 2. Diversificarea investirii reale 3. Asigurarea normei minime de rentabilitate a investițiilor
3. „Maturitatea inițială”	1. Ieșirea la valoarea critică a investițiilor 2. Diversificarea formei investirii reale 3. Formarea portofoliului de investiții financiare 4. Asigurarea ritmurilor necesare de creștere a capitalului investit
4. „Maturitatea finală”	1. Menținerea valorii critice a investițiilor 2. Diversificarea existentă a formelor de investire reală 3. Dezvoltarea investițiilor reale ce au scopuri neeconomice
5. „Îmbătrânirea”	1. Asigurarea la timp a reînnoirii activelor uzabile 2. „Reducerea” portofoliului de investiții financiare cu scopul creșterii rentabilității acestuia 3. Dezinvestirea capitalului din obiecte investiționale cu rentabilitate mică, asigurându-i pierderi minime 4. Reinvestirea capitalului cu scopul menținerii valorii necesare a activității operaționale
<i>Sursa:</i> И.А. Бланк. Финансовая стратегия предприятия. - Москва: Ника-Центр, 2006.	

Din clasificarea prezentată *supra* observăm că pe măsura dezvoltării succesive a întreprinderii crește numărul scopurilor strategiei și se extinde sfera interesului întreprinderii, și respectiv, se modifică substanțial caracterul scopurilor identificate.

Din definiția dată strategiei investiționale reiese că unul dintre factorii de realizare a scopurilor firmei sunt investițiile pe termen lung. Doar cu așa investiții este posibil de a propune pe piață produse noi, de a realiza inovații, de a efectua modernizarea tehnică și reconstrucția, de a reduce consumurile și de a mări rentabilitatea.

Selectarea strategiei este o problemă centrală a planului strategic al întreprinderii.

De regulă, firma alege strategia din câteva variante posibile.

Strategiile investiționale ale întreprinderilor sunt de mai multe tipuri.

În viziunea economiștilor A.A. Mihailova și L.I. Orlova, strategiile investiționale pot fi divizate în 3 tipuri [8]:

- a) agresive;
- b) de stabilizare;
- c) defensive.

În cadrul acestor strategii se identifică strategiile de bază ale firmei, în funcție de rolul investițiilor pe termen lung și de resursele financiare.

Strategia agresivă poate fi realizată prin:

- a) strategia de penetrare (de creștere restrictivă);
- b) strategia de creștere accelerată.

Strategia de penetrare (de creștere restrictivă) își îndreaptă eforturile spre a pătrunde mai adânc în piață și spre a presta servicii suplimentare pentru a mări ritmurile de creștere a vânzărilor. Programele investiționale pe termen lung și proiectele investiționale prevăd măsuri organizaționale, tehnice și economice. Se atrage o atenție deosebită modernizării mijloacelor fixe, cercetării științifice și consolidării pozițiilor financiare.

Strategia de creștere accelerată are drept scop utilizarea completă a posibilităților interne și externe pentru dezvoltarea firmei. Această etapă de creștere trebuie să fie însoțită de creșterea eficienței economice. Programul investițional și portofoliul proiectelor investiționale trebuie să fie direcționate spre realizarea strategiei de creștere accelerată. Planurile de alocații de capital trebuie să se coreleze cu planurile de termen lung și cu planurile curente ale firmei.

Strategia de stabilizare. În condiții de economie dezacordată cu ciclurile de dezvoltare a întreprinderii, ultimele pot să sufere o perioadă dificilă de instabilitate, când se micșorează veniturile din vânzări și profiturile. Apare necesitatea de a elabora unele proceduri speciale de analiză ce permit „a prinde” perioada trecerii întreprinderii de la etapa de creștere la etapa de scădere, adică se impune reorientarea de la strategia agresivă la strategia agresiv-defensivă.

Strategia de stabilizare este orientată spre compensarea vânzărilor și profiturilor, creșterea lor ulterioară, adică spre trecerea la următoarea etapă de creștere.

Tipul defensiv se manifestă prin strategia de supraviețuire, care se implementează în cazul dezastrului total al activității economice, în stare apropiată de faliment. Scopul acestei strategii este stabilizarea situației, adică trecerea la strategia de stabilizare și, ulterior, la strategia de creștere. Așa strategie nu poate fi de lungă durată. Aici există necesitatea, pe de o parte, de a întreprinde acțiuni rapide și coordonate, iar, pe de altă parte, de a fi foarte precauți în luarea deciziilor. Din aceste motive, în procesul realizării strategiei de supraviețuire are loc o centralizare dură de conducere, se creează un organ managerial de anticriză, care promovează următoarele programe:

- reorganizarea în conducere;
- reorganizarea marketingului;
- reorganizarea financiară.

Este extrem de important a mobiliza resursele financiare în vederea realizării proiectelor investiționale cu un grad înalt de recuperabilitate pentru lansarea noilor produse și modernizarea capacității de producție.

O variantă de strategie defensivă este planul de lichidare. Acest plan include măsuri cu privire la înlăturarea obiectelor, de care entitatea economică nu mai are nevoie și care împiedică dezvoltarea, cum ar fi produse și măsuri nerentabile, active neeficiente, unele subdiviziuni ale întreprinderii.

Cu privire la clasificarea strategiilor investiționale a întreprinderii există și altă poziție.

Strategiile investiționale pot fi clasificate, în funcție de scopul activității investiționale, în două tipuri [10]:

- 1) pure, dacă s-a determinat un scop;
- 2) mixte, dacă s-au determinat două sau mai multe scopuri.

La rândul lor, strategiile investiționale pure se divizează în:

- a) conservative – au scopul de a menține capacitățile de producție;
- b) extensive – se orientează spre extinderea producției;
- c) intensive – au ca scop intensificarea și modernizarea producției;
- d) progresive – tind spre promovarea produselor noi;
- e) strategia bazată pe împrumuturi.

Strategiile investiționale mixte înseamnă diferite combinații în funcție de scopurile determinate. De exemplu:

- a) conservativ-intensivă – se prevede menținerea capacității de producție, dar în baza intensificării și modernizării producției;
- b) extensiv-progresivă – prevede extinderea producției și înnoirea asortimentului de produse;
- c) extensiv-intensivă – prevede extinderea producției în baza intensificării și modernizării acesteia;
- d) conservativ-progresivă – prevede menținerea capacității de producție și înnoirea asortimentului de produse.

Selectarea strategiei investiționale depinde de diferiți factori. Strategiile investiționale pure sunt selectate din cauza influenței semnificative a unui factor.

Deci, strategia conservativă se alege din cauza insuficienței mijloacelor bănești în circulație; strategia extensivă se determină în cazul deficitului de personal calificat; strategia intensivă este acceptată din cauza concurenței mari din partea produselor importate; strategia progresivă are loc în cazul cererii mici.

Strategia investițională a întreprinderii se elaborează și ulterior se realizează în corelație cu alte strategii, cum ar fi strategia financiară, strategia inovațională, strategia prețurilor de piață.

Se cunoaște că scopul principal al strategiei financiare a entității economice este maximizarea bunăstării proprietarilor acesteia, în baza creșterii valorii de piață a întreprinderii. Realizarea strategiilor investiționale este imposibilă fără o finanțare respectivă. Deoarece strategia financiară în final are două aspecte: formarea fondurilor de bani și utilizarea fondurilor de bani, este evident că desfășurarea activității, inclusiv a celei investiționale, pe de o parte, va atrage sursele acumulate și, pe de altă parte, va aduce noi venituri și profituri.

Finanțarea strategiei investiționale și obținerea rezultatelor reușite (economice și neeconomice) va avea următoarele efecte:

- creșterea valorii profitului net;
- menținerea și perfecționarea politicii de dividende;
- creșterea capitalului propriu;
- efectul de sinergism;
- creșterea imidj-ului întreprinderii.

Ansamblul acestor efecte va rezulta în creșterea valorii de piață a întreprinderii.

Strategia investițională trebuie să fie îmbinată cu strategia inovațională. Simbioza lor contribuie la apariția produselor noi pe piață, la o calitate mai bună, la micșorarea costurilor de producție și, respectiv, la prețuri competitive și adecvate. Aceste fenomene se vor reflecta în soluționarea succesivă a problemelor social-economice atât la nivelul micro-, cât și la nivelul macroeconomic.

Legătura dintre strategia investițională și strategia prețurilor de piață este, în opinia noastră, evidentă. Anume prin intermediul prețurilor entitatea economică își formează venituri și, respectiv, totalmente sau parțial resursele investiționale. Totodată, se observă specificul legăturii acestor strategii în condiții de instabilitate (în perioada de criză și în perioada de post-criză).

În această ordine de idei, economistul N.Raiscaia menționează că strategia investițională înseamnă modernizarea tehnologică a producției. Sub aspectul restabilirii competitivității, strategia investițională are o eficiență maximă, însă necesită resurse financiare semnificative. Evident că în condiții de criză consolidarea concomitentă a resurselor financiare în valori mari este foarte dificilă. În această perioadă scade eficiența operațiunilor economice și întreprinderile se confruntă cu necesitatea de a forma rezerve pentru acoperirea pierderilor eventuale din activitatea operațională. Anume în perioada de criză sprijinirea sectorului real din partea creditorilor este minimă. Incertitudinea în viitor, complementată de micșorarea bazei de resurse a băncilor (retragerea depozitelor, reducerea pieței de capital), provoacă o strategie mai conservativă a băncilor în condiții de criză decât în condiții de extindere a economiei [15].

Strategia prețurilor de piață este recompensa competitivității insuficiente a producției printr-o politică flexibilă de prețuri. În condiții de criză întreprinderile ce promovează astfel de strategie rețin și chiar reduc prețurile prin asimilarea pierderilor controlate. Strategia prețurilor permite acumularea în mod accelerat a resurselor financiare prin creșterea prețurilor în ritmuri mai sporite față de cheltuieli.

Referințe:

1. Periyaliotis P.K. Investițiile ca sursă de capital pentru întreprindere: Monografie. - Chișinău: Bons Offices, 2001.
2. Хрусталёв Е.Ю. Проблемы формирования инвестиционной стратегии инновационноориентированного экономического роста // Проблемы прогнозирования (Москва), 2011, №3.
3. Белоусова О. Механизмы реализации инвестиционной стратегий // Проблемы теории и практики управления (Москва), 2005, №12.
4. Бланк И.А. Инновационный менеджмент: Учебный курс. - Киев: Эльга – Н, Ника – Центр, 2001.
5. Калиникова Е.В. Инновационный менеджмент: Учебное пособие. - Ульяновск: Ул. ГТУ, 2011.
6. Лахметкина Н.И. Инвестиционная стратегия предприятия: Учебное пособие. - Москва. КНОРУС, 2006.
7. Дорофеев В.Д. Антикризисное управление: Учебное пособие. - Пенза: Издательство Пензенского института экономического развития и антикризисного управления, 2006.

8. Михайлова Э.А., Орлова Л.Н. Экономическая оценка инвестиций: Учебное пособие. - Рыбинск, РГАТА, 2008.
9. Бандурин А.В., Чуб Б.А. Инвестиционная стратегия корпорации на региональном уровне. - Москва: Наука и экономика, 1998.
10. Михайлев О.А. Инвестиционные стратегии предприятий // ЭКО (Москва), 2004, №2.
11. Шохин Е.И. Финансовый менеджмент: Учебное пособие. - Москва: ИДФБК-ПРЕСС, 2004.
12. Чернов В.А. Инвестиционная стратегия: Учебное пособие для вузов. - Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2003.
13. Зубова О. Этапы формирования инвестиционной стратегий регионального имущественного комплекса // Предпринимательство (Москва), 2009, №1.
14. Бланк И.А. Финансовая стратегия предприятия. - Москва: Ника-Центр, 2006.
15. Райская Н. Взаимосвязь инвестиционной и ценовой стратегий в промышленности // Экономист (Москва), 2010, №10.

Prezentat la 08.11.2012